

Z vystoupení poslanců KSČM

K vyslovení souhlasu s ratifikací Komplexní hospodářské a obchodní dohody mezi EU a Kanadou, druhé čtení

Hrozba novým drobným zemědělcům je zřejmá

HANA AULICKÁ JÍROVCOVÁ (KSČM)

Když posloucháte naše vystoupení, možná se i někteří z vás zamyslí nad tím, jestli je Komplexní hospodářská obchodní dohoda mezi Kanadou a EU výhodná pro ČR. My si to nemyslíme. A je smutné, že ostatní strany ve sněmovně většinou říkají, že dohodu podpoří. Tak jednoznačně to nebylo vidět ani při projednávání v rámci EP, kde byly velké boje. I zástupci ČSSD v EP proti dohodě hlasovali. Dovolila jsem si vytáhnout oblast kvality zemědělství a kvality našich potravin. Bylo to i jedno z posledních aktuálních témat naší vlády, především premiéra, a ministr zemědělství dokonce nechal udělat testy a porovnání. A zjistilo se, že potraviny pro ČR opravdu neodpovídají kvalitě v zahraničí a bohužel i tato dohoda přináší další závažné snížení kvality potravin.

Zde jsou závažné argumenty: Malé farmy a jiné alternativy k průmyslovému zemědělství budou brzy muset čelit následkům nové epochy obchodní politiky. EU dychtí otevřít domácí trh mnoha citlivých zemědělských výrobků, jako je mléko a maso, které byly doposud před dovozy převážně chráněny. Povolení přístupu na trh výrobkům ze zahraničí novými bilaterálními dohodami o volném obchodu by vystavilo drobné zemědělské výrobce, které současná koalice tak chce chránit, a udržitelné zemědělské praktiky obecně, silnému nátlaku v EU i jinde. Hrozba novým drobným zemědělcům je zřejmá ve finálním textu CETA. Obzvláště v ustanoveních o přístupu na trh a zeměpisném označení. V SRN a napříč celou EU je trh pro masné a mléčné výrobky charakterizován přehnaně nízkými výrobními cenami. Zemědělská politika EU nabádá k nadbytečné výrobě, což sráží ceny pro primární producenty údajně s cílem dělat evropské farmáře konkurenceschopné na globálním trhu. Z nízkých výrobních cen průmyslu EU těží hlavně průmysloví výrobci masa. Pokud vstoupí smlouvy jako CETA v platnost, budou velcí zpracovatelé masa moci zvýšit vývoz, a tím ještě zvětšit své zisky. Kdo tady koho bude utlačovat?

Může dojít k likvidaci našich výrobců vepřového

V současnosti jsou evropské domácí trhy s masem chráněny celními kvótami včetně kvót na dovoz z Kanady, aby se značný cenový rozdíl vyvážil. Několik let se kanadské vepřové prodávalo za cenu až o 60 % nižší než evropské. V roce 2014 byla kanadská cena navzdorem cenovému propadu na evropském trhu s vepřovým masem stále o 25 % nižší. Zčásti proto, že kanadští výrobci vepřového mají ceny o 15 až 35 % nižší než jejich evropské protějšky. Pokud by CETA povolila otevření těchto trhů, mohli by kanadští výrobci za současných podmínek nabízet své produkty za mnohem nižší ceny než srovnatelní výrobci v EU.

Nyní malá analýza. CETA představuje úplné zrušení kvót na téměř veškeré zboží během přechodné doby počínající datem uvedení dohody v platnost. Obě strany si ale vyjednaly zvláštní ustanovení pro některé zemědělské výrobky ve formě kvót pro bezcelní dovoz obzvláště citlivých produktů, včetně hovězího a vepřového masa, který je citlivý pro EU. Pokud CETA vstoupí v platnost, zvýší se kvóty EU na dovoz kanadského vepřového a hovězího masa 12 až 14krát oproti současnosti. Pokud se dovoz skutečně zvětší, bude záviset na schopnosti kanadského vývozního průmyslu zaplnit objem nových kvót bez použití hormonů nebo raktopaminu, což je kontroverzní látka přidávaná do krmiv za účelem urychlení výkrmného procesu.

Výrobní standardy jsou vyšší v EU než v Kanadě a v mnoha případech jsou stále ovlivňovány drobnými zemědělci. V Evropě je zakázáno používání růstových hormonů nebo antibiotik zvyšujících výnosy. Navíc se v EU drží standardy pro zacházení s dobyt看em, např. požadavky na prostor, roštové podlahy, schvalovací řízení se liší od kanadských. Kanadská jatka zatím nebyla schopna naplnit objem bezcelních kvót EU pro vepřové a hovězí maso, ale vzhledem k tomu, že by zvýšené kvóty navnadily kanadské výrobce a zpracovatele na výrobu masa bez hormonů na vývoz, mohla by je CETA přimět k restrukturalizaci svých výrobních a porážkových praktik. Pokud by se tak stalo, mohla by následná zvýšení dovozu výrazně tláčit na snížení evropských cen v maso. Dohoda by dovolila kanadskému dovozu tvořit kolem 0,4 % evropské spotřeby vepřového a 0,6 % spotřeby hovězího. Už nyní je v Evropě nadbytek masné a mléčné výroby, což způsobuje likvidační ceny pro výrobce. Mnozí z vás na svém facebookovém profilu nedávno sdíleli maslo za 70 korun. Výborné! Všichni se těšíme na Vánoce. V zájmu další existence lokálního zemědělství musí masný průmysl upřednostnit snížení objemu výroby a soustředit se na spotřebitelské požadavky na kvalitní a společensky odpovědné výrobky. CETA bude mít potenciálně destabilizující účinek na evropský trh s masem.

Hana Aulická Jírovcová na setkání s voliči v Rumburku

Hrozí oslabení standardů bezpečnosti potravin

Navrhované zvýšení kvót pro mléčné výrobky by navíc způsobilo větší vývoz evropských sýrů do Kanady, což by vytvořilo srovnatelný tlak na kanadský trh. V současnosti využívá Kanada pro mlékařenský průmysl systém řízení nabídky. Ten zaručuje zemědělcům spravedlivé a stabilní příjmy tím, že zajišťuje, aby nabídka mléčných výrobků odpovídala domácí poptávce. Výrobcům jsou přiděleny kvóty na produkci a za každý litr mléka navíc jsou pokutováni. Celními kvótami je omezen i dovoz mléčných výrobků. Cena mléka je tak v Kanadě spojena s domácími náklady na výrobu a výrobcům přináší spravedlivou odměnu. Díky tomuto systému dostávají kanadští mlékaři přibližně 50 centů za kilogram. V Evropě v červnu 2016 spadla cena mléka až na 25,81 centu za kilogram. Propad byl způsoben zrušením kvót na mléko, ke kterému v EU došlo v březnu 2015. Snahy EU nasměrovat svou zemědělskou politiku na vývoz, a tím položit základ pro obchodní dohody jako CETA, způsobily pokles cen mléka placených evropským výrobcům. Nízká cena mléka v EU zajistí ovlivní cenu v Kanadě. Zamýšlenou podporou příjmů pro zemědělce sýrařský průmysl EU by snadno naplnil nové celní kvóty zavedené dohodou CETA. Je třeba poznamenat, že zemědělská politika Unie se nemůže nazývat udržitelnou, pokud svým vývozem do Kanady bude zasahovat do sociálně zaměřených regulací trhu, jejichž cílem je podpora zemědělcům.

A teď ke kvalitě. CETA nejen že bude liberalizovat zemědělské trhy, ale hrozí také oslabením standardů bezpečnosti potravin, např. povrchové ošetřování masa chemickými a organickými sloučeninami se může rozšířit. V Evropě obecně zůstávají jatečně upravená těla neošetřena vyjma případů, kdy jsou omyta vodou. V Kanadě je však běžné je čistit chemikáliemi, např. chlorem. EU už uvolnila své standardy pro ošetřování hovězího masa kyselinou mléčnou. Spolu s tím EU už několik měsíců diskutuje o povolení povrchového ošetřování drůbežího masa kyselinou octovou. CETA může tyto změny upevnit a podpořit další deregulaci. Oslabení standardů pro porážení zvířat nepřinese zisk jen kanadskému drůbežářskému a maso zpracovatelskému průmyslu, ale i jejich evropským protějškům tím, že jim dovolí i jejich porážkové postupy víc industrializovat. Unie projevila zájem vyměnit kvalitní zpracování masa a zajištění kvality z ošetřování založené více na chemii. Místo takové deregulace by měla EU upřednostňovat malá jatka a podporovat etické, bezpečné a udržitelné ošetřovací postupy.

Dostáváme se i k úpadku regionální kvality, což není v zájmu ČR. Zeměpisná označení jsou názvy konkrétních regionů a míst, která určují původ některých chráněných potravin. Zemědělská označení umožňují drobným zemědělcům v určitých oblastech požadovat vyšší ceny za známé, kvalitní potraviny a podporu zemědělství s přidanou hodnotou přispívající k regionálnímu hospodářskému rozvoji. Příklady důležitých zeměpisných označení v Německu jsou vyjmenovány - bavorské preclíky, švábské nudle, frankfurtská zelná omáčka atd. V roce 2015 bylo v Evropě zeměpisným označením chráněno 1308 potravin, 2883 vín a 332 lihovin. CETA by pomocí zeměpisného označení chránila pouze 173 produktů. Pro kanadské výrobky takový systém neexistuje a kanadští výrobci napodobením potravin by zeměpisné označení rádi zrušili.

Proč dohodu s Kanadou rozhodně odmítnout

Vypíchl jsem jenom jednu oblast. Možná bohužel mnozí z vás tu smlouvu asi vůbec neviděli. Ale jak slyšíte, je to dohoda, která opravdu cílí na mnoho oblastí a resortů. Dovolte mi ještě shrnout i pár argumentů od našich občanů, z nichž mnozí ani nevědí, co vše může dohoda ovlivnit.

Vláda najala poradní agenturu, která hodnotila přijetí CETA, ale ta je podle informací, které nám poskytlo ministerstvo průmyslu a obchodu, zpracována proto, aby vládu přesvědčila k přijetí CETA. Z naší mnohaleté praxe s bojem s koncerny jako je frakovací lobby z USA, Austrálie a Kanady, kterou jsme porazili po čtyřech letech boje, jsme zjistili, když jsme zachránili vodu v ČR pro 1,5 mil. obyvatel, která byla ohrožena plánem frakovací břídlíce, že tyto dohody jsou nebezpečné nejen z hlediska prosazení nižších ekologických a dalších standardů, než má EU či ČR, ale i z hlediska ekonomiky. Ekonomické vábení koncernů nestojí za potenciální obrovské škody, které mohou způsobit drancující technologické postupy, měkké standardy, nebo dokonce arbitráže. A můžu jmenovat Quebec nebo NAFTA.

Nejen frakování, ale také vývoz špinavého zemního plynu z frakování, jehož výroba je v rozporu s Pařížskými dohodami a podporuje masivní globální oteplování, jakož i arbitráže spojené s neudělením těžebních práv po provedeném geologickém průzkumu zahraniční firmou. CETA a průzkum a těžba surovin. Zejména se týká nekonvenčních zdrojů ropy a plynu, zejména fosilních paliv. Dokud nebude zákonem zakázáno hydraulické štěpení břídlícových plynů, frakování, a v již páté verzi zákona odstraněna výše uvedená mezera, hrozí státu nejen obrovské ekologické škody zejména na vodách, ale i pro státní rozpočet - desítky miliard z arbitráží. To je jen dolní odhad, hrozí, že pozdní přijetí národní legislativy v rozporu s dohodou firmy automaticky využijí k arbitrážím, pokud to není přímo cílem, jak ukazuje přímá zkušenost v ČR v kauze břídlícových plynů. Naše informace máme ověřeny opakovaně nejen od CETA a TTIP, skeptických poslanců EU, ale i z našich zdrojů v USA a v Kanadě. Frakovací lobby je prorostlá i do vedení USA, Kanady, Velké Británie, Austrálie, Kongresu USA atd. a je vše ověřitelné z veřejných zdrojů...

Zásadní problém představuje ochromení možnosti národních parlamentů účinně přijímat zákony. Každá legislativa může být napadena jako překážka obchodu, investice či její maření. Stávající dvoustranné smlouvy s arbitrážními doložkami jsou již dnes vnímány jako problém. Není zřejmé, proč by se měly kontroverzní arbitráže v CETA institucionalizovat v podobě exkluzivního systému pro úzkou menšinu ekonomických aktérů. Dodatkové deklarace Komise k CETA - zachování práva na regulace - nemají právní sílu vůči textu CETA zakotvených investorských práv. Někteří naši občané žádají, abychom tuto dohodu nepřijímali a nedělali velkou chybu vůči občanům ČR.

Když dojdou argumenty, přijdou na řadu banány

Miroslav Kalousek (TOP 09)

Chtěl bych poděkovat předřečníci za to, že nám konečně vysvětlila, co klubu KSČM vadí. Spatřuji i v této smlouvě velkou šanci pro českou ekonomiku, nicméně analýza týkající se cen hovězího a vepřového masa je podle mého názoru správná a konečně víme, co vám bude vadit. Vám by vadilo, kdyby tady bylo levnější vepřové a hovězí, protože každá taková dohoda je ku prospěchu zejména konkurence a spotřebitele. Víme, že komunisté chtějí mít co nejdražší vepřové a hovězí maso na českém trhu, proto nechtějí dohodu s Kanadou. To bylo přehledně vysvětleno.

Vojtěch Filip (KSČM)

K předsedovi Kalouskovi jen tolik. My jenom víme, že jestliže investor zničí domácího výrobce, ceny zvedne. To je obecně známé. Nejdřív se zlikvidovala výroba hovězího a vepřového, teď tomu dáme ránu v letech, když zlikvidujeme další výrobce vepřového masa, a potom se sem doveze už za zvýšené ceny zboží ze zahraničí. Co tu vykládáte nesmysly, že to bude lacinější? Nám nevadí, že to bude lacinější, ale záleží nám na tom, aby tady občané ČR měli práci. Při celoevropském průzkumu v roce 2014 bylo 97 % účastníků proti investičním ustanovením ve smlouvě CETA. Od zveřejnění výsledků této konzultace s veřejností se evropská zastupitelé tváří, jako by neslyšeli ostrou politickou a odbornou debatu a probíhající protesty milionů občanů. Tak velká ochrana investic, investorů v EU zatím nebyla a žádná ochrana veřejného majetku ani orgánů Unie také ještě nebyla. Ta smlouva je skutečně degradující.

na zářijové schůzi sněmovny

V popředí Soňa Marková (stojící), Miloš Vostrá a Pavel Kováčik

Ivan Gabal (KDU-ČSL)

Těch 26 nebo 27 vlád a parlamentů jsou úplní ignoranti? My se bavíme o obchodní smlouvě uvnitř elitního klubu nejbohatších zemí na světě. Chápu, že to není klub, kde by se komunistická strana cítila doma, ale myslím, že je to klub, kterým střední délka života našich občanů expandovala o 10 let, kde se pohybujeme na velmi slušné úrovni a kde nikdo nemusí chodit na Letnou na 1. máje, aby viděl banány. Máme pocit, že 27 nebo 26 parlamentů nedocenílo obchodní dopady na jejich ekonomiky? Nebo máme pocit, že se nás tady komunisté opět snaží vytlačit z elitního klubu, kam jsme se po tolika dekadách a tolika generacích zmarněných životů dostali?

Miroslav Kalousek

Nemluvil jsem jen o cenách vepřového a hovězího. Použil jsem jako příklad toho, jak - promiňte - nebezpečné jsou vaše argumenty a váš odpor k tomu, aby se rozšiřoval společný trh. Ti, kteří chtějí budovat totalitu a bojí se, protože totalitáři se vždycky bojí, tak staví zdi a obehávají zemi dráty. Demokratické síly, které jsou sebevědomé a nebojí se, staví mosty. Vy jste kdysi Československo obehnali dráty, zavedli jste cla a na životní úrovni to bylo znát v porovnání se svobodným světem. My se snažíme stavět mosty a rozšiřovat svobodný trh a víme, že se to na životní úrovni občanů ČR podaří pozitivně úplně stejně, jako když se tenkrát podařilo přestříhat ty vaše dráty. O tomhle jsem mluvil mj. kromě toho, když jsem mluvil o masě.

Pavel Kováčik (KSČM)

Snažíme se vás tak úporně přesvědčit, protože cítíme zodpovědnost před občany a holt u ostatních to třeba až tak nebylo, nechali se zlomit, nechali se nátlakem k souhlasu se smlouvou přesvědčit. Ono není všechno tak čisté černé nebo čisté bílé. Ke kolegovi Gabalovi - my do toho netaháme politiku a politikaření, nezdržujeme tu zbytečnými politickými pútkami, snažíme se pohybovat ve faktické rovině. K onomu obehnanému o banánech - pane kolego Gabale, dnes občané stojí ve frontách na maslo.

Leo Luzar (KSČM)

Ke kolegovi Gabalovi. Ano, sedmadvacítka nejsou hloupí lidé. Celé včerejší vystoupení jsem se tu snažil argumentovat tím, co si oni vyjednali ve výjimkách, a co my ne. To považuji za našeho pohledu za velký problém. Upozorňoval jsem na problémy, které to může způsobit. A co se týče banánů, máte pravdu. My tady sice budeme mít brazilské banány, ale bude nám chybět české maso, což je větší problém.

Jiří Dolejš (KSČM)

Stejný adresát, ale trochu v jiné věci. Já bych se nerad pouštěl do ideologických pútek, ale pokud hovoříte o demografii, jistě tušíte, že střední délka života souvisí s mortalitou. A pokud dnešní senioři umírají namnoze v osmdesáti a dokonce ve vyšším věku, není to určitě jen záležitost posledních několika let. Jejich mládí a produktivní fáze života probíhaly v určitých podmínkách a nedoložíte jednoznačně, že žili déle proto, že jste jim vyměřili prima důchod, ale protože celý život žili v relativně stabilních klidných i zdravých podmínkách, protože zdravotní péče k nim dorazila. Druhá, ještě kratší poznámka. My přece nebojujeme s free trade, s volným obchodem. My jen bojujeme s tím, aby byl rozšiřován asymetricky a standardy, které se nás v tom prostoru také mají dotýkat, byly pevné a funkční, nikoliv devastující.

Marie Pěničková (KSČM)

Vy všichni dobře víte, že komunistický klub je vždy ochotný podpořit návrhy napříč politickým spektrem, pokud shledáme, že jsou dobré. Vznegli jsme řadu připomínek, řadu dotazů a jediné, co jsme se dozvěděli, je, že obstruujeme. Takže pokud někdo bude mít odvahu a konečně nám odpoví na naše dotazy, můžeme hlasovat.

Marta Semelová (KSČM)

Vždy, když dojdou argumenty, začne se bouchat pěstí do stolu s křesťanskou láskou panu ministru Hermanovi vlastní, nebo se začnou vytahovat banány, vážený kolego Gabale. Mluvíte o tom, že se lidi chodili dívat na banány na Letnou. Nyní mnohým důchodcům a dalším lidem nezbývá, než se na ně chodit koukat také, byť do obchodu, protože na ně peníze, co zaplatí zvyšující se ceny bydlení, potravin, zmíněného másla atd., prostě nemají peníze. Více jak dvě třetiny lidí neberou ani průměrný plat, kolem milionu lidí je tu pod hranici životního minima, tak ono to bude trochu jinak. Ale jsem ráda, že vystupujete, protože si lidé alespoň udělají obrázek, co kdo hájí. Kdo hájí landsmanšaft, církve, které dostávají obrovské majetky, kdo hájí nadnárodní monopoly. Nebo si uvědomí, že KSČM hájí zájmy lidí.

Vojtěch Filip

Reaguji na vystoupení kolegy Kalouska. My jsme podle vás proti svobodnému trhu. A jak to, že na posledním zasedání G20 jediný, kdo chránil svobodný trh, byl Si Ťin-pching, prezident Číny? Co to vykládáte za nesmysly? To je jako s tím vtipem - jaký je rozdíl mezi KS Číny a ODS. Rozdíl je v tom, že KS Číny, na rozdíl od ODS, podporuje podnikání. Jestli chcete svobodný trh, odstěhujte se do Číny. My se snažíme mít jasné zákony, které chrání český národní zájem a to vůči Kanadě i vůči Číně. Tam bude ten velký problém např. s výrobou oceli apod. Kdo se postavil v Evropě proti dodávkám z Číny? Vaše kluby to nebyly. Byl to klub Evropské sjednocené levice.

Pavel Plizák (ANO)

Mě mrzí, že o té smlouvě spousta z nás - a já mezi ně zahrnuji i sebe - mnoho neví. Ale když si přečtete tu analýzu, tak z toho čouhá, že ta smlouva dává zahraničním investorům taková práva, že mohou podvázat legislativní i exekuční proces. A my bychom chtěli, aby tady byli ministři zemědělství a životního prostředí a řekli, jestli to nemůže ovlivnit legislativu v oblasti ochrany životního prostředí. Neslyším tu žádné odpovědi na otázky. Z té smlouvy mám opravdu strach, aby to nebyla další Lisabonská smlouva apod.

Miroslav Kalousek

Předseda Kováčik tu rozhorleně řekl, že zatímco za ních nebyly banány, dnes se stojí fronta na maslo. Vyběhl jsem ven a v prvním kvelbu - na mou duši bez jakéhokoliv čekání, byl jsem první na řadě - jsem bez problémů koupil maslo. Pane předsedo, až si budou zase soudružky stěžovat, že stály frontu, ať přijmou dar od Kalouska - to jim bude jistě obzvlášť chutnat.

Pavel Kováčik

Tu čítám Liptov maslo - není české. A pane kolego, cenu jste tady vymazal nebo odtrhl. Kolik stálo? A obsah mléčného tuku tady taky nevidím. Takže neodpovídá požadavkům, které má na maslo český trh, český spotřebitel, české normy, české ministerstvo zemědělství, Česká zemědělská a potravinářská inspekce a Česká státní veterinární správa uplatňují ve prospěch českého spotřebitele.

Miroslav Kalousek

Ano, v tom prvním kvelbu měli slovenské maslo, tak jako za hranicemi ČR na Slovensku se prodává české maslo od Madety. V tom je právě půvab společného trhu ve prospěch spotřebitele. A o ničem jiném než o společném trhu to není. Čím je větší, férovější a transparentnější, čím je tam větší konkurence, tím větší má prospěch spotřebitel, nikoli monopolní struktury. Myslím, že se můžeme vrátit k masu, k těm drátům a k těm mostům - stále je to o tom samém.

Vojtěch Filip

K panu poslanci Kalouskovi. Že tady mluvil i o českém masle, je hezké, ale nekoupil ho, protože ho neměli. Je to jednoduché. To, že se ukradne v krámě velká zásoba másla a pak se rozprodává, je také pravda. Ale vraťte se k realitě smlouvy. Já jsem upozornil na jeden z největších problémů a netýká se ani ceny masa, ani dovozu masa. Týká se toho, jakou sílu mají korporace, jakou sílu mají jednotlivé státy, jaká je míra možného zásahu suverénních parlamentů, suverénních vlád nebo sdíleně suverénních států EU, proti investorům. Na to jsme odpověď neslyšeli. Nechcete ji dát, protože víte, že to je nejslabší místo celé smlouvy. A jestli si chcete nechat velet nadnárodními korporacemi, je vaše vůle, že chcete být v podřízeném postavení proti korporacím. Já ne a se mnou mnoho občanů ČR.

(Zbytek diskuse zveřejníme v pátek 6. října)

Dvoustranu připravila Marie KUDRNOVSKÁ

Marta Semelová

FOTO - Josef ŠENFELD (3)